

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr.Ivók Irma ügyvéd által képviselt felperesnek a dr.Gór Tamás jogtanácsos által képviselt Közép-dunántúli Regionális Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság (Veszprém, Jókai u. 5.) alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Veszprémi Munkaügyi Bíróság 2007. március 5. napján meghozott 3.M.645/2006/8. számú jogerős ítélete ellen az alperes részéről 10. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott helyen és napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t

A Legfelsőbb Bíróság a Veszprémi Munkaügyi Bíróság 3.M.645/2006/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az alperes határozatával megállapította, hogy a felperes a nyugdíjjogosultság megállapításához 35 év 339 nap szolgálati időt szerzett, amelyen belül karkedvezményre jogosító idő 20 év és 102 nap. Határozata indokolásában megállapította, hogy karkedvezményes szolgálati időként a MAHART, illetve a Balatoni Hajózási Rt. munkáltatók által leigazolt időt (1978. június 13. 1991. március 31-ig), azon túl pedig az 1991. április 1. és július 30. közötti időt lehetett elismerni, tekintettel arra, hogy sem a hajó, sem a munkakör nem változott, a hajónaplóba pedig bejegyzésre került a ki- illetőleg a behajózás fenti időpontja. Az ezt követő, egyéni vállalkozói jogviszonyban folytatott tevékenységet karkedvezményes szolgálati időként elfogadni nem lehetett annak ellenére sem, hogy a hajógépház a karkedvezményes munkaköri jegyzékben foglaltaknak megfelel, mert sem a helyszíni vizsgálat, sem a lefolytatott tanúmeghallgatási eljárás nem vezetett eredményre a tekintetben,

hogy mint egyéni vállalkozó mikor, mennyi időtartamon át, illetve mely hajón és milyen munkakörben tevékenykedett a felperes. Ennek bizonyítására eredeti okmányokat (pl. hajózási napló) becsatolni nem tudott.

A felperes fellebbezése folytán az alperes igazgatója a 2005. december 20. napján meghozott 215/2005. számú határozatában rögzítette, hogy a felperesnél a nyugdíjjogosultság megállapításához figyelembe vehető szolgálati idő 35 év 35 nap, amelyen belül korkedvezményre jogosító idő 14 év és 355 nap. Határozata indokolásában megállapította, hogy a felperes 1986. április 11-től nem dolgozott teljes munkaidőben korkedvezményre jogosító munkakörben, ezért az alapeljárás keretében elismert 20 év 102 nap korkedvezményre jogosító idő 14 év 355 napra módosult. A felperes által fellebbezésében vitatott 1991. július 31-től jelenleg is fennálló egyéni vállalkozói tevékenység keretében szintén nem dolgozott teljes munkaidőben korkedvezményre jogosító munkakörben, így ezen idő korkedvezményes időként történő elismerésére az 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) és a végrehajtására kiadott 168/1997.(X.6.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Vhr.) alapján lehetőség nincs. Az 1986-ban kiállított Hajós Szolgálati Könyv, valamint a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium szakvéleménye alapján megállapítható, hogy a felperes 1986. április 11-től nem dolgozott teljes munkaidőben korkedvezményre jogosító munkakörben, ettől az időponttól kettős munkakört látott el, és nem állapítható meg, hogy mikortól, meddig végzett teljes munkaidőben korkedvezményre jogosító munkát. Tavi hajón, a fedélzeten dolgozók (kormányos hajóvezető) nem jogosultak korkedvezményre. Az 1991. július 31-től fennálló vállalkozói jogviszony korkedvezményre jogosító szolgálati időként történő elismerhetőségének vizsgálatára nem volt lehetőség a felperes felróható magatartása - a hajónaplók, mint egykorú okirat megsemmisítése - miatt. A Hajós Szolgálati Könyv egykorú bejegyzéseivel szemben a tanúnyilatkozatok alapján nem bizonyított az, hogy a felperes a vállalkozói jogviszony tartama alatt teljes munkaidőben, korkedvezményre jogosító munkakörben végzett munkát. A Balaton Hajózási Rt. által 2005. január 20-án a tanúnyilatkozatok alapján kiállított korkedvezményes igazolás tartalmának a Hajós Szolgálati Könyv egykorú bejegyzései is ellentmondanak, ezért a már elismert korkedvezményre jogosító szolgálati időt is módosítani kellett. A felperes az 1991. április 1-től 1994. december 31-ig terjedő időben fizetés nélküli szabadságon volt, ezen időtartama alatt egyéni vállalkozói tevékenységet folytatott, így korkedvezményre jogosító időnek ez nem ismerhető el.

A felperes keresetében kérte a társadalombiztosítási határozatok felülvizsgálatát, a határozatok megváltoztatását akként, hogy az 1986. június 11-től 2004. december 30-ig terjedő idő korkedvezményre jogosító szolgálati időnek minősüljön.

A munkaügyi bíróság ítéletével a társadalombiztosítási határozatokat hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte. Ítéletének indokolásában a Belvízi Hajózási Szolgálati Szabályzat alapján megállapította, hogy a felperes kettős munkakörében mind fedélzeti, mind gépüzemi szolgálatot látott el, munkakörébe a fedélzeti gépek működésének biztosítása is beletartozott. A gépszemélyzet tagja - többek között - a gépüzemvezető és a géptiszt. A Szabályzat második részének 2.3.1. és 2.3.2. pontjára utalással rögzítette a munkaügyi bíróság, hogy a felperes a perben nem vitatottan a legmagasabb gépészképesítéssel rendelkezett, amely alapján korlátlan lóerőig és minden típusú hajón elláthatta a hajó gépüzemvezető feladatokat. A Gazdasági és Közlekedési Minisztérium Hajózási Főosztályának állásfoglalása szerint a felperes gépvezető-hajóvezető munkakört látott el a Tünde, Szabadi, Balaton motorosokon. A hajó gépi felügyeletét nem menetközben, a hajó zárt gépházában látta el, hanem a hajó vezetése közben, a hajó kormányállásában a műszereket figyelve, ami nem minősül melegüzemi szolgálatnak. A későbbi Jókai motorosokon teljesített szolgálat szintén nem minősül melegüzemi szolgálatnak, mivel kettős munkakörök esetében a fedélzeti munkavégzés dominál, a gépházi szolgálat többnyire a hajó állásidejére korlátozódik. Ez a tevékenység nem jár egészségkárosító hatással, ezért korkedvezményes időként elismerni nem lehet.

A munkaügyi bíróság megállapította, hogy a felperes munkaköre szerepel a Vhr. 1. számú mellékletében felsorolt korkedvezményes munkakörök listáján, a felperes ténylegesen betöltötte ezt a munkakörét és ezt teljes munkaidőben végezte. A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a korkedvezményes munkakörök listájánál megjelölt gépüzemvezető, gépvezető munkakörnél a jogszabály nem tesz különbséget fedélzeti és gépüzemi szolgálat között, a gépüzem, valamint a segédeszközök üzemeltetésének biztosításáról szól. Ez egyértelműen a gépüzemi szolgálatot jelenti. A felperes kettős munkakörében teljes munkaidejében ellátta a gépüzemi szolgálatot. A felperes a gépházi szolgálatot függetlenül attól, hogy a hajó kormányosa is volt, nemcsak a hajó állásidejében, hanem menetközben is ellátta és ténylegesen felelős volt a gépüzem, valamint a segédüzemek üzemeltetésének biztosításáért. Ezek alapján megalapozatlan az alperesnek azon megállapítása, hogy a felperes 1986. április 11-től nem dolgozott teljes munkaidőben korkedvezményre jogosító munkakörben. Az alperes nem indokolta meg, hogy a Hajós Szolgálati Könyv kettős munkakör bejegyzésével szemben miért nem bizonyított a tanúnyilatkozatok alapján a vállalkozói jogviszony tartama alatt teljes munkaidőben korkedvezményre jogosító munkakörben végzett munka annak ellenére, hogy az eljárás során 2005. március 10-én és szeptember 21-én készült ellenőri jelentések a határozati tényállástól eltérő megállapításokat tartalmaznak. A munkaügyi bíróság megállapította, hogy korkedvezményre jogosító szolgálati időként kell elfogadni a

felperes 1986. június 11-től 2004. december 30-áig terjedő időszakát.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Álláspontja szerint a jogerős ítélet a Tny. 8. §-ába és a Vhr. 2. §-ának /1/ bekezdésébe ütközően jogszabálysértő. Előadta, hogy a MAHART-nál eltöltött időszakra a felperes kormányos munkaköre a jegyzék 11. főcsoportja szerint csak a tengeri hajózásban jogosítorkedvezményre, folyami, illetve tavi hajózásnál nem, a felperes tehát egyszerre töltött be egyorkedvezményre jogosító, illetve egy arra nem jogosító munkakört. A gépvezető munkakörorkedvezményes munkakörnek történő elfogadásának a jegyzék szerint további feltétele a teljes munkaidő, ezért fogalmilag kizárt, hogy a felperes teljes munkaidejében a gépvezetői munkakörét töltse be, hiszen munkaidejében kormányosként is dolgozott. Az a bírósági álláspont, mely szerint a jogszabály nem tesz különbséget fedélzeti és gépüzemi szolgálat között, alapvetően hibás és jogszabálysértő. A Tny. 8. §-a szerintorkedvezményre csak az lehet jogosult, aki a szervezet fokozott igénybevételel járó, továbbá az egészségre különösen ártalmas munkát végez. Ettől a Vhr. értelmezése nem térhet el, felvetődhet a kérdés, hogy a hajó fedélzetén, kormányos munkakörben a felperest milyen egészségkárosító hatások érik. Azért sem helytálló a bíróság indokolása, mivel a jegyzék szó szerint hajógépházi dolgozókat említ. Előadta továbbá az alperes, hogy a munkaügyi bíróság álláspontja szerint ellentmondásos megállapításokat tett ítélete indokolásának 5. és 6. oldalának második bekezdéseiben. Utalt arra is az alperes, hogy a munkaügyi bíróságnak is becsatolt álláspont szerint, egyeztetve a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium szakvéleményével az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság álláspontja az, hogy a felperes 1986. április 11-től nem dolgozott teljes munkaidőbenorkedvezményre jogosító munkakörben. A munkaügyi bíróság figyelmen kívül hagyta mind az ONYF, mind az illetékes minisztérium állásfoglalását, a Vhr. 2. § /5/ bekezdésébe ütközően kiterjesztően értelmezte a Vhr. 1. számú mellékletének 11. pontjában felsorolt munkakörök meghatározását.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Előadta, hogy munkaköre szerepel aorkedvezményes munkakörök listáján, ténylegesen betöltötte ezt a munkakörét, teljes munkaidőben végezte a munkát.

A felülvizsgálati kérelmet a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 274. §-ának /1/ bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében lényegében a bizonyítékok Pp. 206. §-ának /1/ bekezdése szerinti szabad mérlegelését támadta felülvizsgálati kérelmében azzal, hogy a felperes milyen munkakörei és ezek milyen időtartamban jogosítják korkedvezményre.

A Legfelsőbb Bíróság rámutat arra, hogy a Pp. 270. §-ának /2/ bekezdése értelmében a Legfelsőbb Bíróságtól jogszabálysértésre alapítottan lehet a jogerős ítélet felülvizsgálatát kérni. Anyagi jogi és eljárási szabályok megsértése egyaránt alapot adhat a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére, azonban ha olyan eljárási szabálysértés nem történt, amely az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással volt, a megtámadott határozatot hatályában fenn kell tartani. Ha tehát a bírósági ítélet tényállása iratellenesen került megállapításra, okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmazó módon történt a bizonyítékok mérlegelése, akkor az eljárási szabálysértés megállapítható. Nem állapítható meg ugyanakkor jogszabálysértés, ha a felülvizsgálati kérelem – mint a perbeli esetben is – a bizonyítékok szabad mérlegelését támadja.

A Legfelsőbb Bíróság jelen ügyben olyan eljárási szabálysértést nem észlelt, amely a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését indokolná; a munkaügyi bíróság a bizonyítékok okszerű, helyes mérlegelésével állapította meg a felperes korkedvezményre jogosító munkaköreit és azok időtartamát.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának /3/ bekezdése alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A pervesztes alperest a Pp. 78. §-ának /1/ bekezdése alapján kötelezte a Legfelsőbb Bíróság a felperes felülvizsgálati eljárási perköltségének a megfizetésére.

Budapest, 2008. április 1.

Dr. Kozma György sk. tanácselnök, Dr. Kárpáti Zoltán sk. előadó bíró, Dr. Kovács Ákos sk. bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági írnok